

Dana 12. listopada pročitao sam u Magazinu Glasa Slavonije tekst iz vrijednog pera uvaženog prof. dr. sc. Zlatka Kramarića pod naslovom „Malo nije uvijek lijepo: Violina gudi, a ponekad i zasmrdi“. Riječ je o njegovu osvrtu na moju knjigu „Pukovnik s violinom. Svijet Miodraga Bjelića (1920. – 2017.)“.

Zahvaljujem gospodinu Kramariću na kvalitetnom i zanimljivom tekstu. Raduje me da intelektualac njegova ranga pozitivno ocjenjuje moju knjigu kao vrijedno djelo. Time mi je ukazana izuzetna čast. S pukovnikom i publicistom Miodragom Bjelićem te s prof. dr. sc. Zlatkom Kramarićem u mnogočemu se nisam slagao, ali između mene i njih dvojice nikada nije

bilo suvišnih riječi. Obojica su uvijek bili ugodni i vrlo tolerantni sugovornici. Mnogo sam od njih naučio. Neizmjerne sam im zahvalan na tome. Žao mi je što nije bilo prilike da se njih dvojica susretnu i razmjene misli o temama koje su plijenile njihovu pozornost: hrvatsko-srpski odnosi, sjećanje, identitet...

Pogledi Pukovnika s violinom na probleme izvan okvira njegovih identifikacija bili su uglavnom racionalni. To vrijedi i za prof. dr. sc. Zlatka Kramarića, ali i za većinu drugih ljudskih bića, uključujući i mene, autora ovoga teksta. Dakako, područja identifikacija Miodraga Bjelića, Zlatka Kramarića i autora ovoga teksta bitno su različita. Međutim, smatram da nas trojcu više toga povezuje (sklonost čitanju i pisanju, uvažavanje različitih stavova, neke zajedničke teme interesa, doduše s uglavnom različitim pogledima...) u odnosu na ono što nas međusobno razlikuje. Te razlike smatram našim bogatstvom i u njima ne prepoznajem nikakav problem.

S Miodragom Bjelićem razgovarao sam pet puta o njegovu životu i radu. Ti razgovori trajali su ukupno oko dvadeset sati. Pročitao sam sve njegove objavljene pisane radove i neobjavljene rukopise koji su mi bili dostupni. Razgovarao sam i s njegovim suvremenikima o njemu. Proveo sam sustavno znanstveno istraživanje o njegovu životu i radu. Temeljem toga istraživanja nastala je moja knjiga. S punom sigurnošću mogu kazati da je Miodrag Bjelić bio vrlo kritičan prema gotovo svim hrvatskim političkim elitama od druge polovice XIX. stoljeća do danas. O njima je imao uglavnom negativno mišljenje. Smatrao ih je provoditeljima asimilacije i diskriminacije Srba u Hrvatskoj, ali o hrvatskome narodu uvijek je, u našim razgovorima, govorio s nostalgijom i pozitivnim konotacijama. Miodrag Bjelić nije bio zagovornik stava o genocidnosti hrvatskoga naroda. Želim istaknuti da je i niz političara iz redova Srba u Hrvatskoj dobio potpuno negativnu ocjenu u njegovim usmenim analizama tijekom naših razgovora. Naglašavam da su Jugoslavija, Jugoslavenska narodna armija, Srbi u Hrvatskoj, ali i hrvatski kulturni okviri bili temelj identiteta toga čovjeka. To je izvrsno uočio i prof. dr. sc. Zlatko Kramarić čitajući moju knjigu. Miodrag Bjelić bio je, određenoj mjeri, suglasan sa spornim stavovima akademika Vasilija Krestića o navodnoj kontinuiranoj izloženosti Srba u Hrvatskoj asimilaciji, ali, odgovorno tvrdim, da nije bio zagovornik stava o genocidnosti hrvatskoga naroda. Govorio je o potrebi prevladavanja ratnih trauma te pomirenju Hrvata i Srba.

Miodrag Bjelić, kao i većina Srba iz Hrvatske, uslijed dvaju izrazito traumatičnih situacija u njegovu životu, donio je, iz moje perspektive, sasvim ispravne odluke. Godine 1941. otišao je u partizane, a ne u četnike. Imao je zapovjednu ulogu u konačnom zaustavljanju vojnog djelovanja četnika u zapadnome dijelu Slavonije. Do kraja života prezirao je četnike. Drugu ispravnu odluku donio je 1990. godine. Tada je odbio dati podršku politici Srpske demokratske stranke. Ostao je živjeti u Zagrebu. Za rat u Hrvatskoj smatrao je odgovornima vlast Hrvatske demokratske zajednice i politiku Srpske demokratske stranke. Slobodana Miloševića nije smatrao odgovornim za raspad Jugoslavije. Neke njegove stavove nije lako objasniti. Moje pokušaje u tom pravcu iznio sam u svojoj knjizi. Miodrag Bjelić volio je Hrvatsku, ali na svoj

specifičan način.

Vinko **Tadić**, prof.